

**Jubilæum Sæculare Ecclesiæ Catholicæ Per Septendecim
Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala**

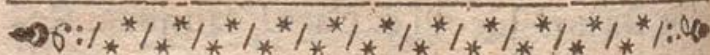
Per Septendecim Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala ; Ex Annalibus
Ecclesiasticis collectum Pro Xenio Oblatum Academicæ Sodalitati
Dominorum B. Mariæ Virginis Annunciatæ Herbipoli, Anno ...

Herbipoli, 1702

Decas VI. (Ab anno Christi 1650. ad 1660.)

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64733)

mitteretur ad montem rotundum, & libertas captivo Condæo brevi restitueretur, prius quamprimum executioni datum, non item posterius, actum tamen est, quam lentius de Principibus liberandis.

DE CAS VI.

✽ *(Ab anno Christi 1650. ad 1660.)* ✽

1651. **I**N Hungaria parvum Comorrinum
✽ **I**a Turcis irritò conatu impetitur.
Cæsar Ferdinandus Neostadii nuptias celebrat cum Eleonora Mantuana.

Marchio Brandenburgicus in Montensem regionem hostiliter ingressus Ducem Neoburgicum ad arma cogit, & quanquam collectæ jam fuerint utrimque magnæ copię, pax tamen confecta est per delectos à Cæsare feciales arma Cæsaris illi intentantes, qui pacem non acceptaret.

Carolus Scotiæ Rex consecratus confecto numerofo exercitu amissum à patre suo cum vita regnum recuperare nititur, & Cromvellum dejicere: Verùm Cromvellus properanti cum Scotis ad Londinum obsidendum, iter ei abruptit, commissoque prælio Scotos omnes profi-

gavit

gavit, magnâ parte Scoticæ nobilitatis cæsâ, & eodem impetu cepit Vigornum urbem, ex qua Rex Scotiæ fugit per adversam portam in veste plebeja, factus iterum sine regno ac subditis, & quidem ut melius lateret, fugit inter Anglos metu mortis semper animo obversante, donec Deppam & Francicum littus attigit, & in Galliam fugit.

Veneti feliciter contra Turcas bellum continuant.

Joannes Casimirus Rex Poloniæ prope Caminiecum insigni victoriâ potitur de Cosaccis & Tartaris, cujus prælii spectatores simul & actores utrimque fuere hinc Tartarorum Chamus, & inde Poloniæ Rex Casimirus cum lectissima Poloniæ nobilitate.

Mortuus est hoc anno Maximilianus Elector Baviaræ Dux ætatis anno septuagesimo octavo, Vir ex æquo religiosus & prudens, & supra reliquos Germaniæ Principes bene animatus in Catholicam fidem. Reliquit filios duos Ferdinandum Mariam, & Franciscum Ignatium, hunc Paternæ virtutis, illum insuper Principatus hæredem, qui duxit Adelaidam Sabaudia Ducis Sororem, in qua virtus cum forma certavit.

In

In Gallia Condæus Conzius & Longavilleus captivi tres Principes, sic urgente contra Mazzarinum Cardinalem plebe & Senatu, libertati à Rege & Regina restituntur, & magno applausu à populo Parisiensi excipiuntur, illatam, dum caperentur accensorum festivorum igni injuriam sic compensante. Mazzarinus autem compellitur exesse è regno Galliaë invitâ licet Regina & Regio filio. Secedit proinde Coloniâ, nihilominus & inde gubernat & regit consiliis suis aulam Gallicam, à Parlamento tamen proscribitur appositis sex millibus aureorum qui eum occideret. Interea quoque ejusdem Bibliotheca, quâ nulla ferè in Europa fuit libris instructior magnis impensis ab eo comparata, Senatûs jussu magno litterarum damno distrahitur.

Ludovicus XIV. Rex Galliarum anno ætatis suæ 14. die septimo Idus Septembris ascendit magnificè & regiâ pompâ in Senatum sui juris arbiterque regni pronunciandus, atque magna diei hujus celebritate regni gubernacula capessit, & quanquam universa Galliaë nobilitas huic solennitati adesset, defuerunt tamen Condæus & Conzius, quorum absentia omnium oculis observata & linguis memora-
ta, &

ta, & quærentibus quidem causam absentia responsum fuit ab amicis & fautoribus eorum, metum mortis aut carceris arcuisse eos Regis Palatio, illi autem disseminatis his rumoribus in Provincias sibi commissas abierunt, Conzius Biturigas, & Condæus Burdegalam & mox bellum civile Gallia intulerunt & incendium excitarunt, quo ferè Gallia conflagrasset, Hispanis ad has flammæ propagandas egregiam operam rebellium furori & vindicandi cupiditati navantibus, sed & fortissimis Gallia Ducibus ad erumpentem tum Aquitanici tum Catalaunici belli flammam utrinque restinguendam a Rege protinus emissis haud impedire valentibus, quia Barcinona & varia sociæ urbes à Rege deficerent & cum Gallici nominis dedecore Hispanis sese proderent, & rebellium vires corroborarent.

✽(1652.)✽ Hujus anni in initio Ludovicus Rex Cardinalem Mazzarinum Coloniâ revocat in aulam, rediit igitur ille Parisios victori similis stipatus tribus Polemarchis & leatissimis copiis, quibus tamen Principes vias obstruere potuissent vel pontes, qui transeundi erant, abrumperem, maluerunt tamen liberum reditum permittere, quàm violentâ oppositione Regi
contra

contraniti : Interea Harcurius in Aquitania persequitur Condæum, non semper secundo Marte uti alias pro Rege confueverat, nunc pro se & sua causa præliantem. Veris initio incendii civilis flamma penetravit in ipsa præcordia Galliæ, Nemursius enim & Bellofortius jam ad montem Argium sub auspiciis Ducis Aurelianiensis eduxerant, quo audito Condæus rem Aquitanicam reliquit Conzio fratri, emensaque magnâ Galliæ parte ignotus intravit Lutetiam, ea ibi occultè transacturus, quæ ad bellum promovendum & ipsam Lutetiam belli maximi sedem faciendam opportuna visa sunt, si penes illum solum belli hujus administratio stetisset. Multum laboris atque periculi Condæus subiit Parisiis sed effectu tot difficultatibus non correspondente, igitur ad Principum copias extra urbem prope Argium montem reversus est. Quod cum Ludovico innotuisset Principum exercitum imminere & urbi jam propinquum esse, a suis invadi & cædi imperat, & fortè ex iis nemo superfuisset, nisi Condæus præfuisset, ille enim copias confederatorum obruendas numero regionum conspicatus sapienter in S. Antonii suburbium eas subduxit, easque domibus & hortorum muris

seu

seu veriùs suâ fortitudine ac prudentiâ
textit, pugnatum est à summomanè usq; ad
vesperam, obstinatissimè, dum hinc oculo
Rex, & inde Condæus etiam pugnaret
manu, & Dux & Ordinum ductor & miles,
inclinante in occasû sole saltem Regii nu-
meros superiores erant, cum in Regios mi-
lites Bastilia detonans (arci ad portam S.
Antonii hoc nomen est) eorum impetum
retudit, neque omnia, ut creditum erat,
in urbe stare à Rege significavit. Hæc
tormenta bellica collibranda curârat Du-
cis Aurelianensis primogenita filia, virgo
supra sceminam fortis, quæ insuper per-
fecit eloquentiâ suâ populari, ut Condæi
copiis jam valde debilitatis pateret vicina
porta & victoribus Regiis eriperentur,
Principum milites atque impedimenta,
quæ porta si clausa permansisset, uti spe-
rabatur, hoc die sine dubio Regius exerci-
tus bellum civile profigasset.

Quarto ab hinc die cædes Parisiis lon-
gè funestior est edita, quâ non milites, sed
viri sapientes & boni crudeliter interie-
runt. Cum enim ad domum Urbanam, ut
vocant, plerique honesti ac cordati cives
convenissent, malis quibus urgebatur ci-
vitas remedium quæsituri, eos adorti mi-
lites permixti operis ac mediastinis, pu-
gioni-

gionibus, sclopis, fustuario inermes mactaverunt, unde ingens in totam urbem, & in multas ac magnas familias luctus redundavit. Et hac cæde quam Principes videbantur vel imperasse, vel cum facile possent non impedivisse, effectum est, ut boni omnes à Principibus velut ab improbis & publicæ tranquillitatis turbatoribus refugere inciperent, unde passim ad Regem concurrebant, sed occultè, quò minus enim id aperte fieret, metus impediebat, quia Senatûs Parisiensis pars non melior sed major repugnabat, & eo freti Principes sui exercitûs reliquias continebant, ne loquerentur de pace, demum tamen prævaluit vox libera populi pacem exoptantis, & metum omnem discussit Regis prudentia. & in pace concedenda facilitas, ad eum enim cum accessissent Legati Parisienses, tantâ amoris significatione recepti sunt, ut tam boni Principis aspectu neutiquam carere ultra vellent. Re igitur Principum nondum composita designatus est dies recipiendo in urbem Regi, qui fuit dies 12. Kalend: Novemb. & Condæus quidem & Dux Aurelianensis cum filia eum diem operiri noluerunt, sed maturè excesserunt. Eandemque aulam subierunt quidam ex Senatoribus extra teli

teli jactum præproperâ fugâ sese consti-
tuentes. Et Condæus quidem ad Hispan-
nos se contulit, & ut ostenderet quid in
se Gallia perdidisset, mox aliquot urbes
cepit. Sic didicit Gallia quod nunquam
civilibus motibus gratis insaniverit, Hispa-
nis nunc operâ & peritiâ potissimum Con-
dæi tum in Catalonia, tum in Flandria
complures munitiones occupantibus.

Ernestus Landgravius Hassiæ, & con-
jux ejus Eleonora Maria Comitissa Sol-
mensis fidem Catholicam amplectuntur.

Hoc anno ægrè restitutum est Frideri-
co Palatino Franckenthalium, idque non
nisi numeratâ præsentî pecuniâ.

Batavi adversus Anglos parant ingen-
tem classem sexcentarum navium, qua-
rum singulæ triginta minimum tormen-
ta bellica deferrent, cujus præfectus erat
Herbertus Trompius Navalium Ducum
hujus ætatis præstantissimus hoc apparatu
Batavi sibi Pelamidum & halecum piscatio-
nem vindicare cupiebant, quam sibi Angli
arrogabant, sed & Angli triplicem exer-
citus comparant Anglicanum Scoticum
& Hibernicum, sic enim respublica illa
nascens exigebat ne in cunis opprime-
retur.

Cosacci iterum rebellant in Polonos &
gravi

gravi strage eos afficiunt, sub finem autumni locustæ herbas & radices arborum absumunt in Polonia, inde anno sequenti fames & pestilentia in hoc regno grassata.

In Hungaria Turcæ mense Augusto magna Christianorum clade in comitatum Nitriensem irrumpunt. Cæsar autem Ratisbonæ Comitia indicit.

Martinus Martinius è Societate JESU Romam venit è Sinis ablegatus à Regina & filio ejusdem primogenito jam baptismo ablutis. Hic porrò Martinus vir ingenio maximus Atlantem Sinicum & historiam gentis hujus magno eruditorum plausu & voluptate in Europa divulgandum curavit.

(1653.) Cardinalis Mazzarinus in Campania cum Regio exercitu prospere bellum gerit.

Angli & Hollandi, illi Draco, hi Trompio præclarissimis utrimq; Ducibus navibus per duos dies in mari certant, & deniq; Trompio ictu tormenti bellici discerpto, penes Anglos stetit victoria, & ab his pacem Hollandi petere coacti sunt.

Cromvellus cum exercitu Londinum accedit, seque supremum Protectorem regni in posterum dici imperat, & dejecto mox Parlamento sub nomine Protectoris Regiam potestatem usurpat.

Chri-

Christinâ Reginâ Sveciæ matrimonium recusante, Sveci in Regem eligunt eidem successorem futurum Carolum Gustavum Palatinum.

Ex levibus initiis Catholicos inter & Zwinglianos Helvetios grave bellum oritur & duobus annis continuatur, quod demum Galliæ Regis auctoritate componi debuit.

Veneti classem Turcicam vincunt.

Ferdinandus Franciscus IV. filius Ferdinandi III, Archi-Dux Austriæ, Hungariæ & Bohemiæ Rex in Regem Romanorum eligitur Augustæ Vindelicorum.

Galli Gerundam Catalauniæ obsident, sed frustra; propè Salsulas autem Hispanos profligant. Burdegalenses autem auxilia contra Regem Ludovicum exposcunt ab Hispanis & Hollandis, sed non impetrant; unde pacem cum eodem inire coguntur.

Turcicum Imperium turbatur, verùm de more tumultus iste paucorum Procerum cruore extinguitur.

Innocentius X. quinque propositiones Jansenistarum, auctore Jansenio Yprensi Episcopo, editas damnat.

(1654.) Ferdinandus IV. Rex Romanorum, Hungariæ & Bohemiæ, anno ætatis

ætatis 20. ex pustulis moritur, magno lu-
 Aurei Christianæ.

Carolus Dux Lotharingæ Hispanis ac
 Gallis suspectus Bruxellis deprehenditur
 & Antwerpiam deducitur.

Regina Sveciæ Christina se regno pa-
 terno abdicat, quo eodem die Carolus Gu-
 stavus Upsaliæ in Regem Svecorum coro-
 natur, & tum Edwigem Eleonoram filiam
 Principis Holfatiæ uxorem ducit, Christi-
 na autem venit in Belgium & Bruxellas,
 ubi ab Archi-Duce Leopoldo magnificè
 suscepta, Lutherum privatim ejuravit, &
 Catholicam fidem professa est, quam edo-
 cta per Joannem Baptistam Guemes Do-
 minicanum, qui in Svecia dissimulato cultu
 eidem ab epistolis fuerat, & à secretis,
 quæ tum primùm vulgata sunt.

Moschi ditiones Polonicas invadunt, &
 mox Smolenskum obsidione cingunt & ex-
 pugnant.

Brema à Königsmarckio obsidetur, &
 deditioe factâ ad Svecos transit.

Angli pacem cum Batavis confirmant,
 sic rebus suis optimè consulente Cromvel-
 lo, quem omnes fermè Europæ Principes
 tanquam Angliæ Protectorem missis Lega-
 tionibus cohonestant, quia in aliis inter se
 valde discordes in tantum nihilominus de-

decur

decus convenire potuerunt. Cùm igitur Cromvello jam nihil deesset, præter nomen Regis, 300. satellites sclopis armatos sibi corporis sui custodes adhibuit, in odiũ autem Regum *Majestatis* appellationem constanter rejecit, admisit tamen *Celsitudinis*. In eum ab hoc tempore multæ sunt exortæ conjurationes, sed inanes.

Ludovicus XIV. Galliaë Rex Rhemis coronatur.

Hispani ab obsidione Atrebatu, quam arte Condæus jam presserat, magnâ clade repelluntur.

In Aquitania Conzius pertæsus belli ad obliterandam penitus superiorum temporum memoriam Martinossiam ducit uxorem, factus ex hoste Mazzarini nepos, cujus sanguis his nuptiis cum sanguine regio miscebatur.

(1655.) Innocentius X. Pontifex moritur, cujus honori & existimationi nihil obfuit, quam Olympia Maldachina uxor fratris ejus, quam cùm nimis posse, passus est, in suspiciosa gente calumniarum materiam non satis prudenter visus est declinare. Innocentio defuncto Cardinalis Fabius Chisus Senensis succedit, dictus Alexander VII.

Leopldus Ignatius Josephus Archi-Dux

R

in

in locum defuncti fratris Ferdinandi IV
 anno ætatis 15. completo Rex Hungariæ
 Posonii inauguratur præsentibus quinque
 millibus de præcipua nobilitate Hungari-
 ca. Circa hanc coronationem memora-
 bile id accidit: Supremus urbis Buden-
 Moderator Turcicus (quem illi Vezirius
 vocant) ante ingressum Cæsarei Legati
 se supra torum ægotantis in morem ob-
 ligato capite collocavit, intromisso Cæs-
 areo Legato, atque coronationem Leo-
 poldi in Regem Hungariæ exponenti re-
 posuit (alludendo ad morem Regum
 Hungariæ post coronationem in vibranti
 cruciformiter gladio per quatuor mundi
 partes) hanc se coronationem præsentibus
 tam validè enim novum Hungariæ Regem
 eâ die gladium vibrâsse in aère, tamque
 feroces ictus edidisse, ut durante etiam
 num ex ictibus illis capitis dolore, æge-
 rocumbere cogereetur. Hic quidem fati-
 casmus fuit à Barbaro, sed præsagium
 nul non inane secutorum eventuum
 quando victoriosissimus Rex Hungariæ
 Leopoldus percussit, & ferè etiam cor-
 trivit capita inimicorum suorum.

Christina Regina Sveciæ ex Belgio
 niens in Italiam Æniponti publicam
 tholicæ fidei professionem facit, ita su-

dente Pontifice, ut posset illam in ditione Ecclesiastica tanquam Catholicam excipere cum summis, ut par erat, honoribus. Cùmque Regina propè accessisset ad Laurentanam Beatissimæ Virginis ædem, reliquum itineris, quamvis valdè lutulenti & fat longi, pedes confecit, obtulitque Reginae cœli coronam & sceptrum pretiosissimis gemmis referta.

Ludovicus XIV. Rex Galliaë decreto edito excludit ab officiis aulae suæ sui que fratris omnes Hugonottas.

Carolus Gustavus Sveciæ Rex infestat Poloniam, & magna ex parte occupat, primâ jam acie victis Polonis. Poloni ad has angustias redacti (nam eodem tempore & à Moschis in Lithuania, & à Cosacis in Russia gravissimè premebantur) recurrunt ad Georgium Ragotzzium Transylvaniæ Principem, ejusdemque filio regnum offerunt post mortem Casimiri, si auxilio sibi esse vellet, & filium à se in Catholica religione educari permetteret; verùm, ita suadentibus Calvinianis ministris, hanc oblationem respuit, & Poloniam insuper ipse quoque hostiliter invasit; sed brevî hujus temeritatis pœnas dedit, amisso toto exercitu à Tartaris abducto, & Transylvaniæ Principatu perduto: cujus filius nihilominus postmodum Catholicam

fidem amplexus est, non jam regni terrenis, sed cœlestis amore.

Francus & Anglus pacem contra Hispanum ineunt.

Rex Catholicus filium suum hæredem Monarchiæ declarat.

Lotharingi, qui hætenus Hispanis militabant, nunc sub Duce Francisco ad Gallos transeunt cum aliquot legionibus.

Hoc anno 6. Martii nata est Eleonora Magdalena Theresia, moderna Augustissima Imperatrix.

✽(1656.)✽ Leopoldus I. Archidux Austriae, & jam Rex Hungariæ in Regem Bohemiæ coronatur, uti & Eleonora Gonzaga Imperatrix, Conjux Ferdinandi Cæsaris

Rex Sveciæ Mariæburgum occupat.

Veneti sollicitant Moschos & Cosaccos contra Turcam a Creta & Dalmatia divellendum.

Tartarorum quinquaginta millia Polonis veniunt in auxilium contra Cosaccos, quorum ope illi iterum ad obsequium Regis Poloniæ rediguntur; vires quoque contra Svecum resumunt.

Pestis grassatur in Italia, & magna pars hominum in regno Neapolitano depopulatur, & quia Neapolitanis sensit patrocinium S. Xaverii, eundem Patronum Urbis eligunt, sollemnissimam pompâ adornatâ.

Inter Helvetos Zwinglianos & Catholicos per Legatos Francos, Hispanos, Batavos & Sabaudos pax reconciliatur.

Joanes Austriacus fit Gubernator Belgii. Moritur Georgius Saxoniae Dux & Elector, cui succedit Joannes Georgius ejus primogenitus.

Galli in Italia occupant Valentiam, Valentias autem in Hannonia frustra tentant fortissimè Hispanis resistentibus.

Joannes Rex Lusitaniae moritur, cui succedit ejusdem primogenitus Alphonsus.

Pax inter Gallos & Anglos formatur, bellum autem inter Anglos & Hispanos erumpit.

Pontifex laborat pro pace inter Regem Christianissimum & Catholicum concilianda.

In Anglia quanquam armis & scriptis ubique Cromvellus impeteretur, prevaluit tamen, & quem per vim & injuriam consecutus erat Principatū, corroboravit, exteris amicitiam ejus & foedus ambitiosè prensantibus.

DE TREMENTIUM SIVE QUACQUERORUM SECTA.

ANNO 1656. orta est in Anglia hac secta Tremantium (Angli voce patria Quacrios sive des Quaquers vocant) quod inter orandum

dum toto corpore contremiscerent. Eorum autem Rex & parens fuit Jacobus Naylos, qui insidens equo in urbibus ac pagis instar Prophetæ excipiebatur, populis huic obviam effusis, & de religiose, & pueris Osanna occinentibus. Verum hic Prophetæ tandem jussu Cromwellii captus & egregie verberibus per compita exceptus est usque ad sanguinis effusionem, cessantibus tandem tortoribus, vel ex defatigatione vel commiseratione.

✽(1657.)✽ Nascitur die 1. Februarii Ferdinandus Aloysius Josephus Archidux Austriae, frater Augustissimi Cæsaris Leopoldi.

Die 14. Februarii Archidux Austriae Leopoldus Ignatius (nunc Cæsar gloriosissimus) primâ vice cum Augustissimo Parente suo Ferdinando III. interest arcano consilio: Ut novus Imperio jam tunc assuesceret hæres. Claud:

seCVnDâ aprILIs Manè, moriturus Viennæ Ferdinandus III. Parens Augustissimi Leopoldi, dignus, si ullus, immortalis famæ elogio, sed: Virtutes Successoris gloriosissimum sunt defuncti Principis Epitaphium.

Leopoldus Rex Hungariæ, sub Duce Hatzfeldio, Polonis mittit auxiliarem exercitum, qui numerabat novem millia septima

septingentos peditum, & sex millia, octingentos equitum, quibus Poloni feliciter utuntur contra Svecum & Ragotzkium Transylvanum, unde & Sveci Cracoviâ discedere coguntur, contra quos fortius adhuc foedus initur inter Austriacos, Polonos, Danos, & Brandeburgicum.

Incipit ex variolis graviter ægrotare Leopoldus Hungariæ & Bohemiæ Rex, anno ætatis suæ 17. sed superat feliciter, magno gaudio subditorum, qui illud tunc dicebant Leopoldo, quod olim Plinius Trajano: *Non te distinguimus votis, non operamus, non honores, simplex & cuncta ista complexum unum omnium votum est salus Principis.* Plin: 2. Paneg: Trajani.

Die 16. Julii Leopoldus Rex Hungariæ & Bohemiæ abiit Viennâ Francofurtum ad coronationem, & Pragam venit die 27. Julii, ubi per sex menses moratur, & die 11. Octobris Aureum vellus suâ manu imponit Principibus Gonzagæ, Portiæ, & Martinitio Comiti, hoc addito Epiphonemate: *Cum portent Agnellum aureum in pectore, sint memores Agni, qui nos redemit, cujus fidem contra Barbaros & sectarios semper propugnent.*

Turcæ Teneton Insulam Venetis eripiunt, eandemque sortem experta est Insula Lemnos.

Alexander VII. Venetis pecuniâ & milite succurrit contra Turcas, quâ liberalitate devinctam sibi rempublicam impulit, ut Societatem Jesu, jam ab initio hujus sæculi propter Romanam Sedem ab omnibus Venetæ ditionis urbibus exulantem reciperet, nimis enim altè sedebat animo Senatoribus nunquam eos admittere iterum, à quibus semel deserti essent, etiam non viderentur sibi à viris sapientibus, & bene in Rempublicam affectis in controversia illa cum Pontifice exorta deserendâ & tam intererat Romanæ Sedis, quam Societatis hanc sententiam immutari, idque sibi cordi esse tam publicè, quam privatim, tam sæpè significabat Alexander, ut Veneti Pontificem optimè de Republicæ meritum non amassent, nisi votis ejus subscripsissent: fecerunt autem hæc tantâ obsequii significatione, ut dubites, utrum ardentius rogârit pater, an filii demissius tam boni parentis precibus obtemperarint. Quare refixum est cum magnâ suffragiorum consensione decretum, Jesuitæ ubique tam splendidè recepti, & tam amicè, ut jam de exilio conqueri non possint, & videantur tantum ab eâ ditione abfuisse diutius, ut humanius in reditu reciperentur & colerentur.

Galli

Galli obsident in Flandria Cameracum, sed præsentia & fortitudine Condæi urbs illa munitissima Flandris servatur. In aliis urbibus expugnandis victorias modò pro Gallis, modò pro Hispanis alternat, Fortuna. Sub finem autem hujus anni periculosissime ægrotavit Condæus in Flandria, & tunc quidem, quantumcunque inter se Franci & Belgæ dissiderent, convenère tamen in id unum, ut Condæo precibus ardentissimis valetudinem a DEO impetrarent.

Ludovicus XIV. Jansenianorum sectam jam à Summis Pontificibus, Cleroque Gallicano damnatam, Parisiensis Senatûs decretis exterminandam objicit, ut qui hætenus Romana fulmina riserant, in Regis Christianissimi ditone bruta non esse, experirentur. Effecere tamen suâ calliditate & tergiversationibus, ut saltem impune laterent, & commodiora suis spargendis erroribus tempora non insipienter operirentur.

Urbs Monasteriensis ab Episcopo loci arcte obsidetur & expugnatur.

(1658.) Leopoldus Ignatius Archidux Austriæ, Rex Hungariæ & Bohemiæ anno ætatis decimo octavo Francofurtum ingreditur ad suam coronationem, & die

R 5

deci-

decimo octavo Julii contra æmulorum conatus, Deo ordinante, eligitur in Regem Romanorum Francofurti, & die 1 Augusti ibidem coronatur, die septimo ejusdem mensis homagium illi præstatum à Senatu & civibus Francofordiensibus, & inde discedens atq; Herbipoli transiens (ubi à Joanne Philippo tunc Electore Moguntino ac Episcopo Herbipolensi & Franciæ Orientalis Duce magnificè & splendide, prout Imperatoria Dignitas exigebat, exceptus, & triduo moratus est) Norinbergam venit, & decimo septimo Augusti homagium excepit. Viennam verò à coronatione redux primo die Octobris Imperatoriâ pompâ & ingenti plausu desideratissimus, & votis omnium optatissimus Imperator ingressus est.

Tartari & Turcæ Transylvaniam depopulantur.

Galli, Duce Turenio & auxiliis Anglorum Dunckekram obsident, quæ post pugnam atrocem inter Turenium & Joannem Austriam initam, quâ Hispani magnâ strage affecti fuere, ad deditiorem coacta est. Condæus porrò (qui Joanni Austrio pugnam sine bellicis tormentis inire, sapienter dissuaserat) inter pugnandum equo suffosso tantum captus non est. Duncker.

ckerkam autem captam Rex Ludovicus
Anglis reliquit, eo pacto, ut quando vel-
let, eam pecuniâ redimere posset. Dün-
ckerkæ fortunam secutæ sunt Berga, S.
Vinoci, Turnæ, Diximuda, victoriæ
prioris appendices. Sed & altera victoria
contra Joannem Austriam a Gallis obten-
ta, quemadmodum victoribus animos ad-
didit, ita victis Hispanis & Belgis metum
incussit, ut variæ urbes, Gravelinga, Me-
nenium, Ypra, Turenio sese submitterent,
qui, ut bonum Imperatorem decet, ap-
primè tunc noverat uti victoriâ & hostium
timore ac infelicitate.

Bassa Aleppensis in Ottomannum Sul-
tanum cum 70. millibus armatorum & mul-
tis Bassis conspirantibus rebellat, quæ ta-
men rebellio anno sequente multorum cæ-
de dissipata est.

Batavi cum Svecis prælio navali confli-
gunt & Cadmæâ victoriâ vincunt; Sveci
enim perdidere undecim naves, Batavi
autem Ducem suum. Meliore fortunâ
Sveci Churlandiæ Ducem ditione univer-
sali expoliant, & cum tota familia capti-
vum Rigam deducunt.

In Anglia varii conjurati contra Crom-
villum deteguntur, & eorum sanguine ty-
ranni hujus securitati litatur; Verum,
quem

quem homines tollere non poterant, hunc
Deus exterminavit Idibus Septembris, re-
liſto filio Richardo, dignitatis, non inge-
nii & induſtriæ ſuæ ſucceſſore; quare hoc
tanto oneri impar, ſtatim ſuccubuit. Mon-
tuus autem Cromvellus ſepultus eſt regni
pompâ, docuitque tyrannos aliquos ſa-
tem uſque ad obitum ſuum in hac vita eſſe
fortunatos.

✽(1659.)✽ Mittit Auguſtiſſimus Im-
perator Leopoldus die 27. Maji Conſtan-
tinopolim Legationem ſuæ coronationis
& inthroniſationis nunciam.

Cæſariani juncti Danis, Polonis, Bran-
denburgicis & Hollandis cædunt Svecos
ad Nyburgum, & ipſam urbem Sveco eri-
piunt cum præda locuplete.

Baſſa Alepenſis cum triginta Ducibus
rebellibus capitur à Baſſa Syriæ Mortaza
dicto, quorum præfixa contis capita Con-
ſtantinopoli è regione Turcici palatii
(Serallium vulgò dicunt) diro ſpectaculo
crudelem Sultani animum refecerunt.

Veneti feliciter pugnant contra Turcas
& veniunt victores uſque ad Dardanellas
ſive fauces Hellesponti mari Ægæo inter-
cludendas.

Pax inter Polonos & Coſaccos confici-
tur, ſed eodem anno ruptâ pace denuo
deficiunt.

Pax inter Hispanos & Gallos coalescit, & Carolus Dux Lotharingiæ hæcenus ab Hispanis captivus detentus, libertati restituitur.

Angli, dum pacis sequestri esse volunt inter Danos & Svecos cum classe 36. navium ad Sundicum fretum excurrentes, (fortè non tam sequestri, quam Danorum hostes futuri) ad turbas domesticas componendas revocantur; Scoti enim, Duce Muckio, & Angli, Duce Lamberto, copias junxerunt, & ineunte Majo, novo Parlamento dissoluto, vetus restituerunt, Reipublicæ sigillum perfregerunt, Protectorem Richardum exauctorârunt, & ne aliquid auderet (quod tamen propter ignaviam ejus metuendum non erat) assignatum est ei & familiæ Cromvelliæ, unde lautè viverent, ut sic Olivarius Cromvellus de Anglia bene meritus videretur. Muckius interim & Lambertus junctis exercitibus rerum potiebantur, sed demùm prævaluit Muckius ingenio & sagacitate, mox etiam Angliæ regnum magnâ virtutis & moderationis laude reparaturus.

Alexander VII. Pontifex in Sanctorum numerum refert B. Thomam Villanovanum Episcopum Valentinum, virum pietate & miraculis clarissimum.

(1660.) Leopoldus I. Imperator in mense Januario suppetias militares expedit ad Episcopum Monasteriensem, quorum auxilio deinde seditiosa civitas suo Domino subjugatur.

Pax inter Danos & Svecos firmatur; Carolus Gustavus Rex Sveciæ moritur, & post obitum ejus similiter Leopoldo procurante, pax inter Polonos & Svecos Olivæ concluditur.

Georgius II. Ragotzkus Transylvania Princeps cum Turcis configit, & in eo conflictu lethaliter vulneratur ac moritur; Turcæ autem die 17. Augusti Waradinum deditioe accipiunt.

Pax Hispanos inter & Gallos anno superiore conclusa, nuptiis Mariæ Theresiæ Regis Hispaniarum filia cum Ludovico XIV. Galliarum Rege confirmatur. Nuptiæ celebratæ sunt primò per procuratorem Ludovicum Harosium Fontarabiaz 3. Nonas Junias: non multò autem post, 8. scilicet Idus ejusdem mensis in Insulâ Phasianorum ambo Reges magnâ amoris significatione sese mutuò salutârunt, & tradita est suo Ludovico à patre Philippo sua Theresia. Tertio post die matrimonium perfectum est in æde S. Lucii, eâ pompâ, quam Francia & Hispania simul exigent.

VI. Kalend. Julias terra tremuit à Pyrenæis montibus ad Lemonicum usque ingenti concussione, quo motu calida balnea Bagneriarum evanescere, dissipatis scilicet ignibus quia aquas illas calefaciebant.

VII. Kalend. Septembris eâ pompâ recepti sunt Parisiis Rex & Regina, qualem Lutetia nunquam vidit.

Post mortem Caroli Gustavi Christina Sveciæ Regina in regnum revocata est, ut Comitibus interesset, venit igitur Hamburgum 15. Kalend. Septembris exiguo comitatu, ut Regina quidem accessisset, sed regnum non respectare videretur. Cùm eò appulisset, à Svecis invitata est, ut fidem Catholicam ejuraret, sed contemptis eorum blandimentis, nequidem Regis funebri orationi interesse voluit, ne heterodoxâ concione aures suas pollueret.

In Britannia Anglicus exercitus, qui Parlamentum exauctorârat, & jus omne in regnum arrogârat, per Muckium Scotticarum copiarum Imperatorem, & Duces Hybernici exercitus iterum omni potestate exuitur, & legitimo Parlamento restituto, epigraphæ inhonora Regi cæso posita iterum sublata, & honorifica restituta est, & 15. Kalendas Junias paratis omnibus prudentissimè Londini Rex acclamatur.

Caro.

Carolus II. Repositæ sunt Patris ejus imagines & avi, per Cromvillum ignominiosè sublatæ, & jussu duplicis Cameræ ipse per honorificâ legatione revocatus in Angliam, auctoribus præcipuis tam nobilibus fidei Muckio & Montacuto Thalassiarcho Rex ergo Anglicanâ susceptus classe, Haggâ Comitis & Bataviâ solvens cum duobus fratribus suis Eboracensi & Claudiocestrensi Ducibus appellit Dubrim pridie Nonas Junias, cui Muckius occurrit cum quatuor nobilium millibus, eumque Cantuariam deduxit, ubi quatuor dies hæsit donec omnia Londini ad magnificum ingressum pararentur, quod singulari omnium Ordinum voluptate peractum est die 8. Octobris, qui dies perpetuâ, solenni memoriâ recolitur.

Posthæc morte mulctati sunt aliquot qui sententiam capitis in Carolum I. pronuntiabant, quorum præcipuus fuit Harisonius; statutum etiam, ut cadavera Olivarii Cromvelli, Iretoni, Pridii, Bradshavi refoderentur, & imponerentur crati & Tiburnum usque ignominiosè raptarentur, atque sub furcis publicis cum eorum feretris infoderentur. Mox tamen facta iterum in Regem Carolum & Muckium conjuratio à sex millibus conjuratorum facta

facta & in die natali Domini eruptura, detecta est, quorum præcipui dati sunt in vincula, & sapienter imperatum militibus omnibus sacramento solutis, ut statim Londino abscederent, quo decreto conjuratio, & conjurationis sementis extincta est.

Reconciliatis Regibus Hispaniæ ac Franciæ, Condæus quoque cum uxore ac liberis in Franciam rediit, & exceptus per amicè à Principe Longavillo, per eundem ad Regem deductus est, à quo cum incredibili aulæ totius voluptate susceptus, etiam Cardinali Mazzarino in partem hujus gaudii veniente, aut venire simulante.

(*** ***)

DE CAS VII.

(Ab anno Christi 1660. ad 1670.)

1661. IN Hungaria Turcæ arcem S. Jobi occupant: & Joannes Kemminius in Principem Transylvaniæ eligitur, atque Achatius Barsfay Turcarum ope intrusus, ab ipsis Transylvanis interficitur. Princeps autem Ragotzkus fidem Catholicam amplectitur.

Exercitus Cæsareus Transylvaniam ingreditur in subsidium Principis Kemminii, qui